

סמל ג'מיל אהרון

960314

בן יונה ויפת

נולד ב- א' באלול תש"ז 17.8.1947

התגייס לצה"ל במאי 1965

שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- ז' בסיון תשכ"ז 15.6.1967

בהתפוצצות בונקר תחמושת

במוצבי בית המכס העליון.

ג'מיל, אהרון

בן יפת ויונה. ביום א' באלול
תש"ז (17.8.1947) בעיר אלקמעה
אשר בתימן. המשפחה עלתה
לארץ בשנת 1949. מצא פרנסתו
בליטוש יהלומים. במאי 1965
גויס לצה"ל. היה ממושמע, מסור
וידע לבצע הוראות ופקודות.
בפרוץ מלחמת ששת הימים היה

עוד בשירות החובה שלו וביום ז' בסיון תשכ"ז
(15.6.1967), בשרותו ביחידה בתפקיד סמל מחלקה, נפל
בעת פיצוץ בונקר תחמושת במוצבי בית המכס שעל רמת
הגולן, מול גשר בנות יעקוב. הובא למנוחת עולמים
בקבר אחים בבית הקברות הצבאי בנהריה. בחוברת
"תהילה נצח לבני נתניה אשר נפלו על משמרתם" הובאה
רשימה עליו.

קווים לדמותו של החייל אהרון ג'מיל ז"ל.

ביום 18/8/47 נולד אהרון בתימן. בהיותו בגיל שנתיים עלתה המשפחה ארצה מקומו בחיק המשפחה הוא השביעי, המשפחה מנתה אז שבעה בנים ושתי בנות. המשפחה עברה כבודת דרך עד למחנה חשד, במחנה הנזכר שוהים העולים עד חדש ימים מיום הגיעם לחשד.

בהגיע תור המשפחה לעלות ארצה במבצע "מרבד הקסמים" הגיעה ללוד ומשם למחנה עולים "עתלית" ומעתלית עוברת המשפחה לראש העין, ובמבצע פזור האוכלוסין שוב הועברה המשפחה ליבנאל, ביבנאל החל אהרון ללמוד בגן הילדים וכעבור שנה ומחצה עברה המשפחה לשכון קבע בפוריה וכאן שהתה המשפחה כארבע שנים, אך כאן לא שפר חלקה של המשפחה ועברה לגור בנתניה בעקבות שני בני המשפחה הגדולים שנישאו ועברו לגור בנתניה. וכאן אהרון לומד בבית ספר "מוריה" וההגלה כתלמיד מצטיין, תחבילו העיקרי היה כדורגל, שנים שולחן וכדור עף. למרות היותו תלמיד מצטיין ראה את עתידו בענף הספורט ולא בלימודים כלליים.

בסיימו ביה"ס היסודי התמסר במרץ רב כל שעות אחה"צ לכדורגל, סל ועף ובשעות הערב השתתף בחוג לשחמט ובשעות לפני הצהרים עבד בחיתוך יהלומים עד גיוסו לצה"ל. בצה"ל סיים טירונות קורס מכי"ם וקורס מדסי"ם שמש כסמל מחלקה ובמלחמת ששת הימים פקד על כיתה שלחמה באיזור הבניאס, בימי המלחמה האחרונים עסקו הוא וחבריו בפנוי בונקרי תחמושת ליד בית המכס ברמה ולמרבה הצער הבונקר היה ממולכד ולמרות שהחבלן פרק מלכודת אחת מסתבר שהסורים מלכדו פעמיים ויותר כל בונקר ועם תחילת המלאכה ארעה ההתפוצצות וכאן נגדע הפתיל שבועיים לפני השחרור.

חטיבת גולני ערב מלחמת ששת הימים (1966-1967)

בשנת 1966 מונה כמפקד חטיבת גולני יונה אפרת, מי שהיה קצין זוטר בחטיבת גולני בימי תש"ח, וזכה לפקד על החטיבה במלחמת ששת הימים. בתקופתו של יונה אפרת כמח"ט הגיע תהליך בניית העוצמה הצבאית בכלל (מאז מבצע "קדש") וטיפוח הדרג המסתער התקפי בפרט (בתקופתו של יצחק רבין כרמטכ"ל) לשיא חדש. בחירת כוח אדם מעולה ומירב המאמצים והמשאבים הושקעו בבניית הכוח התקפי המשוריין הגידי, כלומר: מערך גייסות השריון, המערך המוצנח, מערך חיל הרגלים ומערך הארטילריה וההנדסה. כוח הטנקים של צה"ל התעצם פי ארבעה מאז מבצע "קדש" וכלל 1100 טנקים (בתוכם 175 טנקי "שרמן" מ-51 משופרים). מרגמות 81 מ"מ ו-120 מ"מ הותקנו על חל"מים, ומרגמת 160 מ"מ הרכבה על שלדת שרמן.

גולני בחטיבת חי"ד הפכה לכוח התקפי מנוייד (על חל"מים) עם גדוד מרגמות כבדות (מכמ"ת) כחלק מסד"כ החטיבה. לראשונה בוצעו בשנים 1964-1967 תרגילים ותמרונים ברמה אוגדתית ("תרגיל דיביוזני") והושם דגש על לחימת יום ולילה ביעדים מבוצרים, שנבנו בשיטה הסובייטית.

חיילי גדוד גדעון ביציאה לקרב

גדוד "גדעון" בקרב ההבקעה בצפון (9-10 ביוני 1967)

בגלל מצוקת זחל-מים נשאר גדוד "גדעון" כעתודה כללית בידי המח"ט, ונועד ע"פ התוכנית החטיבתית הכללית להבקעת המערך הסורי בצפון רמת-הגולן, לפעול בשלב השני ל"ניצול הצלחה" להרחבת המאחו מזרחה וצפונית, אלא שגדוד הבוקעים-הראשון ביצע את משימתו(כיבוש תל עזזיאת) בקלות יחסית וכמעט ללא נפגעים, ועל כן הופעל ישירות לכיבוש חירבת-א-סודה (9 ביוני, שעה 16:45).

למחרת (שבת, 10 ביוני 1967) עם שחר כבש את מחנות הבניאס.

לוחמי גדוד "גדעון" נשלחו אפוא עוד באותו לילה שבין ה-9 ל-10 ביוני לסייע לחטיבה 8 בטיהור מתחם זעורה. לאחר טיפוס רגלי מייגע עם המג"ד פינחס (אלוש) גוי, נערכה פלוגה אחת כמוצב ג'יב אל-מיס, ושנייה נערכה לתקיפת המוצב מצפון לזעורה. בשבת ב-6:30 בבוקר תקפה הפלוגה את המוצב (91333) וכבשה אותו. היו אלה לוחמי גדוד "גדעון" שנעו עם חטיבה 8 בשבת ה-10 ביוני 1967 והגיעו עד קונייטרה, כשכמה חיילים ביחד עם המג"ד הוטסו במסוק אל כתף החרמון, והציבו בו את דגל ישראל. לימים הוקם בכתף החרמון גדול מוצבי צה"ל ברמת-הגולן, שזכה אח"כ לכינוי "העניים של המדינה".

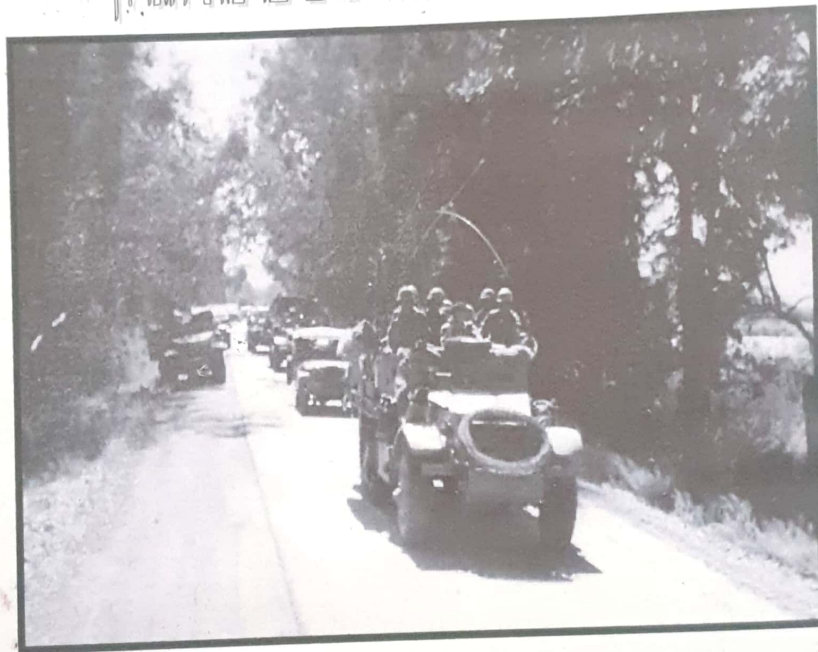
גדוד גדעון ביציאה מקריית-שמונה

משימות החטיבה במלחמת ששת-הימים (יוני 1967).

במלחמת ששת הימים גועדה חטיבת גולני, חטיבת מס' 1, כחטיבת חירר סדירה מאומנת וגיידת, לפעול במסגרת מאמץ ההבקעה העיקרי של פיקוד צפון, לפרוץ בעקבות חטיבה 8 בצפון רמת הגולן ולכבוש בהתקפה זו גדודית את כל המוצבים הסחייים ממערב למתחם ועורה: תל פאחד ובורג' בביל הסמוכים ל"דרך הנפט" ושולטים באש ובתצפית על "דרך הפטרולים" הסורית והמוצבים שלאורכה: בחריית, תל עזיאת וחירבת א-סודה. לצורך ביצוע משימת ההבקעה בשטח הררי תלול וקשה לתנועה מול מוצבים סוריים חזקים הבנויים כ"יעדים מבוצרים" קיפוריים, מוגנים בתעלות קשר היקפיות, גידור ומיקוש, תוגברה חטיבת גולני בחל"מים נוספים ובשתי פלוגות טנקים מדגם שרמן מ-51 משופר מגדוד סא"ל אמנון מחטיבה 37. בו זמנית נשלח גדוד "אריות הגולן", גדוד ביה"ס למ"כים של החטיבה בפיקוד סא"ל משה יוסף, לתגבר את החטיבה הממוכנת בפיקודו של אל"מ אחרי רום ולסייע לה במשימתה: כיבוש שכם בירת השומרון. גדוד המכמ"ת (גדוד מרגמות כבדות) בפיקודו של אלי עשת נשאר ת"פ החטיבה בשטחי הכינוס שלה בצפון עמק החולה.

גדוד 13 על גבי זחל"מים ברמת הגולן

חטיבת גולני

לוחמי "גולני"

עם תום הקרבות, אני גאה ומאושר לברך אתכם על אומץ לב, כושר הלחימה המסולה, הדבקות העיקרית במטרה ואחוות הלוחמים, אשר נכוחה גברנו על האויב במערכה הכבדה.

משימות רבות וקשות הוטלו על חטיבתנו ואתם עמדתם בכולן, כל מפקדינו וחיילנו עשו את כל הנדרש מהם ולמעלה מזה.

בקרבות עזים וקצרים בקשו לוחמינו את מערכיו המבוצרים של האויב הסורי, אשר במשך שנים רבות איימו על בטחון יישובי הגליל העליון ואף נועדו לשמש קרש קפיצה להסתערות האויב על מדינת ישראל, במגמה להשמדה. ביצורי תל-טאחד, תל-עזזאת, בורג' בביל, מחנות הבניאס ודומיהם, פוצחו ונכבשו בידי לוחמינו, בקרבות שכם מפוארים, שמעטים כמותם בתולדות מלחמות העולם.

לא עמדו לו לאויב הסורי יתרונותיו הטופוגרפיים, הצידה הזר המשוכלל שניתן לו ביד רחבה, ביצוריו החזקים והחפודים היטב, אשר הוכנו במשך שנים רבות על מנת להכחידנו. בכוחנו – כי גברנו עליהם שכם אחד עם יחידות אחרות של צה"ל שלחנו עימנו על כיבוש רמת הגולן.

יחד עם גדול הניצחון נזכור את חללי החטיבה אשר לחמו כאריות במערכה נגד הצבא הירדני בשכם ונגד הצבא הסורי ברמת הגולן.

בביקורו בחטיבה לאחר תום המערכה ציין זאת הרמטכ"ל באומרו: "חטיבת גולני נטלה חלק נכבד בקרבות שהכריעו את גורל המלחמה. הקרבות שניהלה החטיבה היו מהקשים ביותר שניהל חיל רגלים במערכה זו, בכל החזיתות והיא ניצחה בהם במצופה, לפי מיטב המסורת של "גולני". רק כאשר הואים מקרוב את הביצורים והבונקרים של האויב, אפשר להבין איזו משימה קשה הוטלה על "גולני". כל מה שציפינו מכם התאמתם במלואו – וכל הכבוד".

מפקד החטיבה

דרך הקרבות של חטיבת גולני

"חטיבת הנחל והגולני" מונחה לחיבת
 נחל צפון תש"ח (1948). ארץ קרבן
 42 שנה ללידה ואסופים. מפנים אזור
 הקרב שילה כלל מדרבי ארץ ישראל בולל
 הנגבקים, נשומר, נגב ובסיני, ברמת
 הגולן נדרים לבון, נבירות צפון הר
 שילת מדום, סיחה נבטיב ימי מילת
 בדרין נבירת דרך הקרב ימי מילת
 חקית הנחיות נבית פל חרבו מן,
 חלקק נביר הנפולט נבנת, נבית מילת
 הנפולט, הנפולט הנבנת, נבית רח
 ארבעים ארבעים הנפולט הנבנת
 נבית מביית "נבנת הנפולט מנבנת"
 נבית ימי רב, כר נבנת ארבע הנפולט
 חקית נבית הנפולט הנבנת חקית הנפולט
 חקית הנפולט הנבנת חקית הנפולט
 חקית הנפולט הנבנת חקית הנפולט
 חקית הנפולט הנבנת חקית הנפולט
 חקית הנפולט הנבנת חקית הנפולט

עדותו של משה גבעתי:

ב-15 ביוני 1967, חמישה ימים לאחר שהגענו בתנועה מתישה לקונייטרה, כשאחרינו קרבות תל מאחר, תל עזיאת, בניאס ועזורה, שבחם גדוד "גדעון", אליו השתייכתי היה בעיקר גדוד עתודה חטיבתי, ריכז אותנו סרן יעקב בזיה, המ"ם בעל הגוף האתלטי והעיניים הירוקות והמפחידות, והעלה אותנו על משאיות.

נסענו עד לצומת בית המכס העליון סמוך לגשר בנות יעקב שעל הירדן, ושם, אחרי תדריך קצר התפזרנו בין הבונקרים הסוריים הנטושים, על-מנת לרכז את כל תחמושת השלל ולחעמיסה על משאיות. המ"ם הורה לי להיות בהאזנה למכשיר הקשר הפלוגתי ואחראי על נקודת המים הפלוגתית. התיישבתי ליד הכביש המוליך מערבה לירדן ומזרחה לכיוון קונייטרה, ונהיית מהאווירה הפסטורלית. מעלי התנשאו עצי אקליפטוסים גבוהים, ושמים כחולים של אמצע יוני, מסביבי השתרעו שדות חיטה זהובים שניצלו מהשריפות האדירות שפרצו ברמה בעת הקרבות העזים שניטשו שם כמה ימים לפני כן. עד מהרה נשארת לבדי ורק ציוץ הציפורים נשמע מבין הענפים.

הפלוגה הייתה מפוזרת במוצבים השונים, והחברה עסקו בהעמסה אינטנסיבית של המגוון העצום של התחמושת הרוסית. וכך עבר עלי היום לאיטו; הייתי מרוצה מן הגיב שתפסתי, התנמנמתי שגבי שעון על חומת בית המכס העליון. "חייל, קום! מה אתה ישן?!" התעוררתי בבהלה. מעלי ניצב מ"כ מאיים. הוא התנשם והתנשף.

"איפה המ"ם?" חקר אותי.

ענית לו: "אני לא יודע. הוא הלך לכיוון מערב." והזדקפתי לעמידה.

"טוב תשמע, אם תראה אותו, תאמר לו שמצאנו בונקר עם מאות מוקשים ודרושים עוד חיילים לסייע בהעמסה; וגם אתה, בוא אחרי!".

את מימית המים שלו. הרמתי את הג'ריקן וכיוונתי את פייתו לעבר פיית המימייה. הבחנתי כי ידיו של המ"כ רעדו ושחלק מן המים נשפכו מחוץ למימייה. כשהתמלאה המימייה הוא סגר אותה בתנועה סיבובית מהירה והתחיל לרוץ לעבר הבונקר. התחלתי ללכת באי חשק בולט, ועקבתי אחריו במבטי. ראיתי אותו נבלע בפתח החשוך של בונקר הבטון.

לפתע רעדה האדמה תחת ופטרייה אדירה אפורה-שחורה זינקה אל-על. הדף אוויר עצום פגע בי. הונפתי באוויר, התגלגלתי לגול מלא וגבי נחבט בכביש האספלט מלא המהמורות. שכבתי שם המום, ומטר של אבנים גדולות וגושי עפר ירד עלי. אבן פגעה בי, ואז הבנתי שמטר אבנים כזה עלול לחטל אותי. זינקתי ורצתי לעבר בית המכס הנטוש, שנמצא בסמוך לכביש. נכנסתי פנימה ונצמדתי לקיר. הבניין התנוודד כשיכור, ונדמה היה לי, שעוד רגע יקרוס תחתיו. זינקתי חזרה לכביש וגיליתי שמטר האבנים פסק, ורק פטרייה אדירה של עשן היתמרה באוויר מעל לשדה שבו היה כמה שניות לפני כן בונקר.

"גבעתי, מה זה היה? מה קרה?" זעק לעברי המ"ם שבא בדהרה במעלה הכביש.

"המפקד, אני לא יודע, הם עבדו שם לפני רגע" דיברתי תוך כדי בכי.

המ"ם תפס אותי בכתף ושאל: "מי עבד והיכן?"

הצבעתי לעבר המכתש האפור שנפער בשדה, וסיפרתי לו על אחד-עשר חיילי פלוגתנו שעבדו שם בהעמסת מוקשים. כעבור רגע הגיעו במרוצה עשרות קצינים וחיילים והביטו בעיניים קרועות מתדהמה לעבר המכתש. לא הבנו לאן נעלמו כולם. דממת מוות שררה במקום. ואז, העיניים שסרקו את האזור, גילו שאריות בשר תלויות על העצים ומפוזרות על האבנים והכביש. באותו אחר הצהריים סרקנו, כל הפלוגה, כל סנטימטר מרובע באזור ואספנו את אחד-עשר חברינו לתוך שמיכה צבאית חומה אחת, והעברנו אותם לקבר אחים. אני הייתי צריך להיות החלל השנים-עשר, ורק יד הגורל משכה אותי בכתפי.

תמונות מאזור בית המכס העליון

נכתב לזכרו של אהרון

ב"ה
לזכרוֹתיו של האח יעקב

כשיצאנו מן ארצמצרים שבתימוך במוצאי ש"ק
בחודש תמוז שנת התש"ט - 1949 בשעת לילת
מאחרת עד שערב"י המקום נמו את שנתם
אחי אהרון ז"ל שהיה כבן שלתיים וחצי נשאתי
על כתי כל הדרך עד שהגענו לעיר אלג'ילה
אצל דאוד מוסא. אמי זל הייתה בהיותה
בחודש השמיני באחי ישראל יב"ל אג"ש
שבוע לאחר לידתה הגענו למחנה המשד
המתנו כעלושה שבועות עד שהגיע
תורינו לטוס במרכב הקסמים לארץ
ישראל. למחנה עת לית בליל שבת
קודש בשלהי חודש מנחם אב התש"ט
לאחר כמחצית השנה הועברנו
למעברת פכניאל שבג'יל התהוות
ואז התג'סתי לצ"ה ונשתיית
מגיע לחופשות היה אחי אהרון ז"ל
רץ אלי ושיאל "מה הבאת לי"
במלחמת ששת הימים כל ששת אחי
גויסו למלחמה. 2 בסדיר ו-4 במלואים
אני הייתי במיצרי טיראן קבלתי חופשו
ל 48 שעות אך לא היה לי אהד בבית
והתברר לי שכולם נמצאים אצל החורין
כשכולם כבי יודעים על הנשורה המרה שאני לא
ידעתיה עוד. למילת אחי אהרון זל ברמור
פגול בששי לחודש סיון התשכ"ז
מותו של אחי השדה אותי בדכאון אמץ
ממושך. חבל על דמבדיו ולא משתכחין
ת. ת. ת. ת. ת.

בני ואחינו אהרן ז"ל

לאהב ולערץ הייתה בעינינו עד מאד

העבי ישראל על במותיך חלל

אמנם בלבנו חוש הרען פי הלבנו מעמנו זכרנו שוב ו!
 המציאות היא או חלום? אנו קודרים ועינינו בוחות, ואותנו השארת לאנחות.
 רשט אחי בנו קטן וגדול - על כי נגדענו ימוך. ועודך באיבך.
 רכעת נעדרת מאתנו בעשור ומחצה. אך קומתך התמורה אותנו מלוח.
 לך דעך והנך בן כל הביבים. ואותנו השארת נאנקים ונזאבים.

אקירנו ואהובנו הבלתי כשכח.
 את דמותך ונעם הליכותך לעולם לא נמח.
 אנו עדין מוחים דמעה מעל כל פנים.
 אבל על דאבדין ולא משתכחין.
 זה שלושה ירחים שצפינו לראותך.
 אך לא ידענו שהזמנת לעולמך

בערב ששי לפני כניסת העברת הודיעונו חברי
 ישראל, איזה סמל מחפש אותך, בשמחה ובהתלהבות רצתי לראות
 מיהו הסמל, זאת אשר אהבתי - פגשתי. התחבקנו והרענשקנו.
 מבולי הרעית שזו האחרונה. בפגישתנו:

עקב דאגתך ומסירותך לחיילך - לא היה לך אמילו זמן לאכול.
 ואז בכושר פנים שאלת אותי. ישראל! אולי יש לך משהו להכניס לפה
 ואני בשמחה עניתך. לש לי כדוך. קח ואכול. ולא ידעתי שלאחר פגישה זו
 צבוא השכול. ואתה שמור על עצמך לוי סקדתו ובפני נשקת.
 ואה פשמרתך הטובה. למי שנתנה לך מסדת.

איה נשימתך בערור החיים ירורה
 פזכות ארבעת שופני מערר
 פנין עך שמך
 איהת כסא הכבוד ישימך!

איה זכרך ברוך ויגון
 אבגז עוז תהא נשמתי. א בס

ארץ הולדתם של אהרן ז"ל

הרפובליקה של תימן היא מדינה מזרח תיכונית כחצי האי ערב בדרום-מערב אסיה. היא גובלת בים הערבי, במפרץ עדן ובים האדום, בין עומאן וערב הסעודית. תימן היא מדינה בעלת היסטוריה ארוכה מאוד, בין הארוכות במדינות המזרח התיכון.

בין המאה ה-12 לפנה"ס, ובין המאה ה-6 לספירה, היו בתימן כמה ממלכות: מעין, קתבאן, אוסן וחמיר. ממלכות אלו חלשו, בין השאר, על המסחר בין תימן להודו ולסין, והתבססו בעיקר על חקלאות. לבסוף, היו ממלכות אלה תחת שלטונם של אתיופיה ופרס. חלק מהחוקרים ממקמים את ממלכת שבא באזור זה.

